

Begrundelse

Højesteret har i dom afsagt den 15. Marts – ganske i overensstemmelse med domstolenes høringsvar i forbindelse med lovbehandlingen af voldspakken – udtalt, at man uanset voldspakkens vedtagelse ikke føler sig bundet af denne, men har udmålt straffen med henvisning til straffelovens almindelige regler om strafudmåling.

Svar (19/4 99)

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet har jeg indhentet en udtalelse fra Justitsministeriet, der har oplyst følgende:

1. Spørgsmålet vedrører en sag, hvor Højesteret tog stilling til strafudmålingen i en sag, hvor en kvinde havde udøvet vold mod sin samlever med døden til følge, jf. straffelovens § 246. Højesteret stadfæstede den af landsretten fastsatte straf på fem års fængsel.

I dommen gengives uddrag af forarbejderne til voldspakken fra 1997, jf. lov nr. 350 af 23. maj 1997. Herefter anfører Højesteret følgende begrundelse for afgørelsen:

»Tiltalte og nu afdøde levede sammen i et forhold præget af alkoholmisbrug og samlevens lejlighedsvis voldsudøvelse mod tiltalte. Begge var på gerningstidspunktet berusede, og forholdet må antages at være begået efter et forudgående klammeri.

På denne baggrund finder Højesteret - uanset den ændring af straffeloven, som fandt sted den 23. maj 1997 - at straffen efter en samlet vurdering passende er fastsat til 5 års fængsel, jf. straffelovens § 80, stk. 1. Højesteret stadfæster derfor dommen.«

Rigsadvokaten har ved skrivelse af 17. marts 1999 orienteret Justitsministeriet om afgørelsen og i den forbindelse anført, at dommen efter rigsadvokatens opfattelse er udtryk for en konkret vurdering af sagens særlige omstændigheder.

2. Den ved voldspakken gennemførte ændring af straffeloven havde - som et led i en samlet indsats mod vold - til formål at forhøje straffen for de groveste tilfælde af vold med gennemgående ét år i de sager, hvor der idømmes fængsel i over ét år.

I Dommerforeningens høringssvar om voldspakken, som der henvises til i begrundelsen for

spørgsmålet, anføres bl.a., at den detaljerede regulering af strafudmålingen i bemærkningerne til et lovforslag er usædvanlig og rejser principielle problemer om opgavefordelingen mellem domstolene og lovgivningsmagten.

I høringssvaret - som retspræsidenterne tilsluttede sig - anføres dog samtidig følgende:

»Bemærkningerne til det foreliggende lovforslag indeholder, således som det også har været tilfældet med bemærkninger til tidligere lovforslag (forslaget om ændring af lov om euforiserende stoffer og forslaget om ændring af straffeloven, retsplejeloven og våbenloven) tilkendegivelser om strafudmåling/-skærpelse. I bemærkningerne til de nævnte lovforslag angives således nøje det forudsatte niveau for den konkrete strafudmåling inden for de foreslåede strafferammer, ja i enkelte tilfælde egentlige strafpositioner for udmålingen. Det er en selvfølge, at domstolene vil tage sådanne tilkendegivelser i betragtning.

(.....)

Selv om intentionerne efter bemærkningerne til det foreliggende lovforslag og til de tidligere forslag i mange tilfælde vil kunne følges, vil den vurdering, som domstolene nødvendigvis må foretage ud fra den enkelte sags konkrete omstændigheder, kunne føre til fravigelse af det strafniveau/den strafposition, der er forudsat i bemærkningerne til lovforslagene. Domstolene finder sig ikke afskåret fra sådanne fravigelser.«

I et svar til Retsudvalget udtalte Justitsministeriet i tilknytning hertil bl.a., at domstolene efter forslaget ikke er afskåret fra i konkrete tilfælde, hvis der er en særlig begrundelse herfor, at fravige den forudsatte strafs-kærpelse på 1 års fængsel (besvarelse af 1. april 1997 på spørgsmål nr. 23 ad L 145).

Den lovgivningsteknik, der er anvendt ved voldspakken, hvor der i bestemmelserne er angivet tilfælde, som skal betragtes som særlig skærpene omstændigheder, adskiller sig i øvrigt ikke afgørende fra den, der blev brugt i det lovforslag, som Venstre og Konservative fremsatte den 14. januar 1997 om skærpet indsats mod volds-kriminalitet. Dette lovforslag indeholdt bl.a. forslag om forhøjelse af strafferammerne i straffelovens §§ 245 og 246 med henholdsvis fra 4 til 5 år og fra 8 til 10 år. I bemærkningerne til forslaget anførtes, at det først og fremmest var formålet med forslaget, at strafniveauet generelt for overtrædelse af straffelovens §§ 245 og 246 hæves med minimum en tredjedel. Som eksempel på den generelle forhøjelse